

Hanneke Willemstein, voorzitter Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

‘Ruimte genoeg om raadswerk te kiezen waar je energie van krijgt’

Een sterk geheel vormen als raad begint bij je eigen voorkeur als raadslid. Stel jezelf de vraag van welk raadswerk jij energie krijgt. Hanneke Willemstein, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, laat zien hoe je het raadswerk mooi maakt voor jezelf en de raad.

“Wat we als Nederlandse Vereniging voor Raadsleden willen, is inzetten op een sterke raad die ertoe doet. De raad is zo sterk als het collectief van de raadsleden. Hoe beter elk raadslid daarin functioneert, hoe sterker de raad als geheel is en hoe beter deze functioneert voor een gemeente. Het helpt daarbij als elk raadslid zo goed mogelijk bezig is met taken die bij hem of haar passen. Daarom zetten we in op persoonlijke ontwikkeling van raadsleden.

Een sterk geheel vormen als raad begint bij je eigen voorkeur als raadslid, de vraag hoe je je als raadslid graag wil inzetten. Welke ruimte je daarvoor krijgt is afhankelijk van de afspraken binnen de raadsfracties. Er zijn fracties waar iedereen een beetje van alles doet; anderen werken met specialisaties. In eenpersoonsfracties moet een raadslid alles bijhouden. Ook zijn in elke gemeenten de omstandigheden anders en verschilt de samenstelling.

De ideale werkwijze van een raad bestaat dan ook niet. Het is belangrijk dat elk raadslid zich inzet op basis van de eigen vaardigheden, voorkeuren en mogelijkheden in verhouding

tot de samenstelling en de uitdagingen van de raad. Idealiter spreken raadsleden in elke gemeente samen af hoe dat in de praktijk werkt. Het is goed om met elkaar te bepalen wat voor raad je wil zijn.

Dat is inderdaad een uitdagende opgave, maar het goede nieuws is dat je dit niet allemaal zelf hoeft te organiseren als raad. Hier komt de griffier in beeld, die aandacht heeft voor het versterken van de raad. Daarnaast kan elk raadslid gebruikmaken van de competentiescan die we als vereniging hebben ontwikkeld. Dat is een hulpmiddel om inzicht te krijgen in je sterke kanten en dat waar je jezelf nog kan versterken.

Zo krijg je als raadslid steeds meer inzicht in je eigen voorkeuren, aanleg, kennis en ervaring. Maak hiervan

‘Een sterk geheel vormen als raad begint bij je eigen voorkeur als raadslid, de vraag hoe je je als raadslid graag wil inzetten’

‘Het is belangrijk dat elk raadslid zich inzet op basis van de eigen vaardigheden, voorkeuren en mogelijkheden’

gebruik, want dit helpt je om als raadslid je draai te vinden. Geef dit de tijd, want raadslid zijn vraagt om een lange adem. Vaak heb je vier jaren nodig, want dan doorloop je de hele cyclus van het raadswerk en bouw je ervaring op. In die eerste raadsperiode leerde ik vooral van andere raadsleden en volgde ik cursussen. Zo raakte ik thuis in het debatteren, het indienen van moties en het behandelen van de gemeentebegroting.

In de tweede raadsperiode wordt het raadswerk vaak gemakkelijker, omdat je de cyclus van beleid maken en bewaken al eens hebt meegemaakt. Zo ontstaat een collectief geheugen van een gemeenteraad. Daarnaast investeren we als vereniging samen met de griffiersvereniging in een goede voorbereiding op het raadslidmaatschap. In dat zogeheten ‘Klaar voor 4 jaarprogramma’ krijg je als aankomend raadslid zinvolle en slimme tips, waaronder dat het belangrijk is om voor je begint een of twee onderwerpen te kiezen waar je het verschil wilt maken.

Forceer je niet om sneller te willen leren. Raadswerk is een vorm van lekenbestuur, niemand doet dit beroepsmatig. Iedereen heeft veel andere taken, zoals betaald werk, zorgtaken, huishouden of opvoeding.

Ideaal is als de raad met de opgedane ervaring en inzichten een eenheid vormt. Als individueel raadslid is het een uitdaging om het verschil te maken, daar heb je

gezamenlijke kracht voor nodig. Bedenk dat je daarmee ruimte schept voor je ideeën, meer dan je misschien voor mogelijk houdt. Voorstellen vanuit het college zijn niet in beton gegoten, daar valt altijd iets aan toe of af te doen. Als raad heb je de verantwoordelijkheid om er een eigen oordeel over te vormen, ongeacht of je partij hoort bij de coalitie of de oppositie.

Steeds meer gemeenten kiezen daarom voor een raadsbreed akkoord. In 2014 waren er 22 raden die een raadskoord sloten en vier jaar later was dat aantal gegroeid tot 56. Na de laatste raadsverkiezingen zijn er nog weer andere raden die raadsbrede akkoorden sloten. Zoeken naar de inhoud waarover je het eens kan worden staat centraal, zonder dat je van tevoren afspraken maakt over meerderheden.

Belangrijk is om al doende te leren hoe je de raad in zijn kracht zet en daarmee ook jezelf. Er valt als raadslid zoveel te kiezen, zowel op inhoud als voor je persoonlijke inzet. Ga niet het wiel opnieuw uitvinden in de raad, maar bespreek waar je interesses liggen en hoe jij je daarin wil ontwikkelen. Raadswerk mag ook gewoon leuk zijn. Er is genoeg ruimte om raadswerk te doen waar je energie van krijgt.”